

Ład w przestrzeni cyfrowej

Cyfryzacja planowania przestrzennego przyspiesza. Potwierdza to opublikowany na stronie Rządowego Centrum Legislacyjnego projekt rozporządzenia w sprawie zbiorów danych przestrzennych oraz metadanych w zakresie zagospodarowania przestrzennego. Choć sam tytuł projektu może nie przyciągać uwagi osób spoza branży, dokument ten stanowi kolejny element zmian wdrażanych w ramach reformy planowania przestrzennego zapoczątkowanej w 2023 roku.

Nowe przepisy mają określić zasady tworzenia, aktualizacji i udostępniania zbiorów danych przestrzennych oraz metadanych związanych z zagospodarowaniem przestrzennym. W praktyce chodzi o uporządkowanie sposobu gromadzenia i prezentowania danych dotyczących aktów planowania przestrzennego. Gromadzenie danych przestrzennych dla aktów planowania przestrzennego następuje niezwłocznie po przystąpieniu do sporządzenia tego aktu lub w trakcie procedury planistycznej, w zależności od tego czego dane dotyczą.

Jedną z ważniejszych zmian jest dostosowanie katalogu zbiorów danych przestrzennych do systemu planowania przestrzennego obowiązującego na skutek wspomnianej reformy planowania przestrzennego. W projekcie przedstawiono podział na typy aktów planistycznych („app”), dostosowany do aktualnego katalogu ustawowego w tym zakresie. Obok planów zagospodarowania przestrzennego na poziomie wojewódzkim i gminnym obejmuje on także plany ogólne gminy. Ponadto rozszerza dotychczasowy podział zbiorów danych o uchwałę krajobrazową oraz audyt krajobrazowy.

Proponowane rozwiązania szczegółowo regulują również sposób tworzenia zbiorów danych przestrzennych. Określają działania, które należy wykonać przy ich tworzeniu, a także wskazują zależności pomiędzy rodzajem zbioru danych a danymi tworzonymi dla konkretnego aktu planowania przestrzennego. Doprecyzowano także moment, w którym należy utworzyć dane przestrzenne dla aktu planowania przestrzennego oraz co należy rozumieć przez przystąpienie do sporządzania takiego aktu.

Istotne miejsce zajmują regulacje dotyczące zakresu informacyjnego i struktury danych. Szczegółowe rozwiązania zostały zawarte w załączniku do rozporządzenia, gdzie określono szczegóły techniczne w odniesieniu do zakresu i sposobu wprowadzania danych. Projekt przewiduje również stosowanie określonych systemów odniesień przestrzennych oraz wskazuje wymaganą rozdzielczość danych. Wprowadzone zostały także regulacje dotyczących identyfikacji danych, obejmujące obowiązek stosowania unikalnych identyfikatorów zarówno dla zbiorów danych przestrzennych, jak i dla danych, które wchodzą w ich skład.

Jednolite zasady nadawania identyfikatorów mają kluczowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania infrastruktury informacji przestrzennej. Omawiana regulacja określa również zasady aktualizacji danych oraz przypadki, w których aktualizacja będzie obowiązkowa.

Znaczną część projektowanych przepisów poświęcono metadany infrastruktury informacji przestrzennej. Ich zakres i struktura zostały dostosowane do wymagań wynikających z regulacji unijnych oraz dyrektywy INSPIRE (realizującej ideę zapewnienia dostępu do wiedzy o wspólnej przestrzeni, wszystkim którzy tej wiedzy potrzebują, zarówno w skali lokalnej, regionalnej, poszczególnych państw członkowskich jak i w skali całej Unii Europejskiej). Takie rozwiązanie ma ułatwić jednostkom samorządu terytorialnego opracowywanie metadanych, a jednocześnie podnieść ich jakość.

Zbiory danych przestrzennych udostępniane będą zainteresowanym bezpłatnie za pośrednictwem usług danych przestrzennych. Dane przestrzenne udostępniane mają być oddzielnie dla poszczególnych aktów planowania przestrzennego. Takie rozwiązanie ma umożliwić kontrolę zgodności danych z wymaganą strukturą i zakresem informacyjnym. Na uwagę zasługują również przepisy przejściowe. Zgodnie z projektem do 30 września 2026 r. dane przestrzenne dotyczące aktów planowania przestrzennego będą, jak to ma miejsce aktualnie, udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej. Po tej dacie mają być udostępniane w nowoutworzonym Rejestrze Urbanistycznym, który swoje funkcjonowanie ma rozpocząć od 1 lipca 2026 r.

Choć omawiane zmiany mają przede wszystkim charakter techniczny, dobrze pokazują kierunek rozwoju systemu planowania przestrzennego. Coraz większą rolę odgrywają nie tylko same akty planowania przestrzennego, ale również dane i metadane służące ich tworzeniu oraz udostępnianiu. Wygląda więc na to, że obok znajomości ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym coraz częściej przyda się również orientacja w takich pojęciach jak GML, czyli jeden z podstawowych formatów zapisu i wymiany danych przestrzennych, identyfikatory czy metadane. Jeśli dzięki temu urzędy będą mogły sprawniej zarządzać danymi, a mieszkańcy i inwestorzy łatwiej dotrą do potrzebnych informacji, to kilka nowych skrótów w planowaniu przestrzennym nie powinno być problemem. Ostatecznie celem tych zmian nie są przecież same dane, lecz sprawniejsze zarządzanie informacją i łatwiejszy dostęp do niej dla wszystkich zainteresowanych.

Chcesz dowiedzieć się więcej? Napisz do nas!

Weronika Własienko, Counsel
weronika.wlasienko@ngllegal.com

Karolina Pacholska, Associate
karolina.pacholska@ngllegal.com